



**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA
RADY NAUKOWEJ DYSCYPLINY NAUKI SOCJOLOGICZNE
w dniu 10 marca 2023 roku**

Posiedzenie zostało przeprowadzone w formie zdalnej (procedura pełna z telekonferencją i głosowaniem zdalnym podczas posiedzenia) w oparciu o zasady zawarte w Zarządzeniu nr 94 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 12 maja 2020 r. w sprawie zasad prowadzenia posiedzeń organów i podmiotów kolegialnych Uniwersytetu Warszawskiego oraz innych gremiów z wykorzystaniem narzędzi komunikacji elektronicznej. Za zgodą członkiń i członków Rady przebieg posiedzenia został nagrany na potrzeby sporządzenia protokołu.

Przewodnicząca, prof. dr hab. Anna Giza-Poleszczuk, otworzyła zdalne posiedzenie Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Socjologiczne (dalej RND NS) w formie videokonferencji, a następnie przeszła do sprawdzenia listy obecności. W posiedzeniu uczestniczyło 30 członkiń i członków Rady, w tym 24 pracowniczki i pracowników samodzielnych. Osiągnięto kworum wymagane do podejmowania uchwał (RND NS liczy 37 członkiń i członków, w tym 29 pracowników samodzielnych).

Przewodnicząca powitała również obecną na posiedzeniu gościńnię zaproszoną w związku z omawianiem punktu porządku obrad dotyczącego prezentacji wyników badań Komisji ds. postępowań w sprawie nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego: dr Annę Krajewską.

Za obsługę techniczną narzędzi Google Meet i Ankieter oraz sporządzenie protokołu z posiedzenia odpowiadała pracowniczka Biura Rad Naukowych mgr Magdalena Stelmach.

1. Przyjęcie porządku obrad

Przewodnicząca zapytała czy ktoś z obecnych członków Rady zgłasza uwagi do proponowanego porządku obrad. Dr Sylwia Urbańska poprosiła o przesunięcie do wcześniejszego omówienia punktu porządku obrad: Prezentacja wyników badań Komisji ds. postępowań w sprawie nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego. Przewodnicząca zaproponowała przeniesienie tego punktu do pozycji 8 w kolejności porządku obrad.

Proponowany porządek obrad:

1. Przyjęcie porządku obrad;
2. Przyjęcie protokołu posiedzenia RND Nauki Socjologiczne w dniu 10 lutego 2023 r.;
3. Informacje Przewodniczącej RND Nauki Socjologiczne;
4. Wyrażenie zgody na przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania dr Adriannie Danucie Surmiak stopnia doktora habilitowanego;



5. Zmiana funkcji pomiędzy Członkami Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr Annie Domaradzkiej-Widła stopnia doktora habilitowanego;
6. Wyznaczenie przedstawiciela Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Socjologiczne do Komisji Konkursowych na stanowiska nauczycieli akademickich zatrudnianych do Centrum Doskonałości Nauk Społecznych (CESS), w związku z realizacją Działania I.3.3. programu IDUB;
7. Dyskusja nt. rekomendacji Rady dotyczących rozpraw doktorskich w formie zbioru opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów naukowych;
8. Prezentacja wyników badań Komisji ds. postępowań w sprawie nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego;
9. Dyskusja nt. recenzji w języku angielskim;
10. Dyskusja nt. doktoratów międzydziedzinowych;
11. Sprawy różne i wolne wnioski.

Przewodnicząca zapytała czy ktoś z obecnych członków Rady zgłasza uwagi do proponowanego porządku obrad z uwzględnieniem zmian w kolejności poszczególnych punktów. Nikt nie zgłosił żadnej uwagi. Przewodnicząca zapytała czy ktoś jest przeciw przyjęciu porządku obrad a wobec braku zgłoszeń zapytała czy ktoś chce wstrzymać się od głosu. Nikt nie wstrzymał się od głosu. Porządek obrad został przyjęty jednogłośnie przez RND NS.

2. Przyjęcie protokołu posiedzenia RND Nauki Socjologiczne w dniu 10 lutego 2023 r.

Przewodnicząca zapytała czy ktoś chciałby zgłosić uwagi do przedstawionego projektu protokołu. Żadne uwagi nie zostały zgłoszone, również wcześniej drogą e-mailową.

Przewodnicząca zarządziła głosowanie jawne nad przyjęciem protokołu. Zapytała czy ktoś jest przeciw przyjęciu protokołu, a wobec braku zgłoszeń zapytała czy ktoś wstrzymuje się od głosu. Nikt nie wstrzymał się od głosu. Protokół został przyjęty jednogłośnie przez RND NS.

3. Informacje Przewodniczącej RND Nauki Socjologiczne.

Przewodnicząca nie miała żadnych informacji do przekazania Członkom Rady.

4. Wyrażenie zgody na przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania dr Adriannie Danucie Surmiak stopnia doktora habilitowanego.

Przewodnicząca poinformowała, że Rada RND NS została poproszona o wyrażenie zgody na przeprowadzenie procedury habilitacyjnej dr Adrianny Surmiak. Wszystkie stosowne dokumenty w sprawie zostały zamieszczone na stronie.



Prof. Grażyna Romańczuk-Woroniecka poinformowała, że dr Adrianna Surmiak zatrudniona jest w Katedrze Socjologii Wiedzy i Moralności ISNS Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji. Habilitantka ma duży dorobek naukowy w zakresie wspólnych i indywidualnych monografii, w zakresie artykułów, wystąpień konferencyjnych, jak również współpracy z otoczeniem społecznym. Jest bardzo ambitnym pracownikiem naukowym, publikuje w wysoko punktowanych czasopismach w języku polskim i angielskim, zasiada w różnych komitetach. Oprócz osiągnięcia głównego ma w swoim dorobku trzy inne monografie, w tym jedną indywidualną, dwie współautorskie, 17 punktowanych artykułów, ma również wysokie wyniki bibliometryczne. Prof. Grażyna Romańczuk-Woroniecka poprosiła o pozytywne zaopiniowanie tego wniosku.

Wobec braku innych głosów w sprawie, Przewodnicząca zarządziła tajne głosowanie zdalne za pomocą systemu Ankieter dla samodzielnych pracowników naukowych RND NS.

W głosowaniu w sprawie wyrażenia zgody na przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Adriannie Danucie Surmiak w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki socjologiczne, uzyskano następujący wynik:

Uprawnieni do głosowania	Oddane głosy	Za	Przeciw	Wstrzymujące się
29	23	23	0	0

Uchwałę przyjęto jednogłośnie bezwzględną większością głosów.

5. Zmiana funkcji pomiędzy Członkami Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr Annie Domaradzkiej-Widła stopnia doktora habilitowanego.

Przewodnicząca przypomniała, że Rada RND NS powołała Komisję Habilitacyjną w postępowaniu w sprawie nadania dr Annie Domaradzkiej-Widła stopnia doktora habilitowanego. Na Sekretarza została wyznaczona dr hab. Barbara Lewenstein, która ma obecnie problemy zdrowotne i prosi Radę o odwołanie jej z tej funkcji. Funkcję Sekretarza zgodziła się podjąć dr hab. Anna Przybylska, która jest wyznaczona na Członkinię tej Komisji Habilitacyjnej. Przewodnicząca poprosiła o pozytywne głosowanie w sprawie zamiany pełnionych funkcji w Komisji Habilitacyjnej pomiędzy tymi dwiema osobami.

Wobec braku głosów w sprawie, Przewodnicząca zarządziła tajne głosowanie zdalne za pomocą systemu Ankieter dla samodzielnych pracowników naukowych RND NS.



W głosowaniu w sprawie odwołania dr hab. Barbary Lewenstein z funkcji Sekretarza w Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr Annie Domaradzkiej-Widła stopnia doktora habilitowanego, uzyskano następujący wynik:

Uprawnieni do głosowania	Oddane głosy	Za	Przeciw	Wstrzymujące się
29	23	23	0	0

W głosowaniu w sprawie powołania dr hab. Barbary Lewenstein na Członkinię w Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr Annie Domaradzkiej-Widła stopnia doktora habilitowanego, uzyskano następujący wynik:

Uprawnieni do głosowania	Oddane głosy	Za	Przeciw	Wstrzymujące się
29	23	22	1	0

W głosowaniu w sprawie odwołania dr hab. Anny Przybylskiej z funkcji Członkini w Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr Annie Domaradzkiej-Widła stopnia doktora habilitowanego, uzyskano następujący wynik:

Uprawnieni do głosowania	Oddane głosy	Za	Przeciw	Wstrzymujące się	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
29	23	22	0	0	1

W głosowaniu w sprawie powołania dr hab. Anny Przybylskiej na Sekretarza w Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania dr Annie Domaradzkiej-Widła stopnia doktora habilitowanego, uzyskano następujący wynik:

Uprawnieni do głosowania	Oddane głosy	Za	Przeciw	Wstrzymujące się
29	23	23	0	0

Uchwałę przyjęto bezwzględną większością głosów.

6. Wyznaczenie przedstawiciela Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Socjologiczne do Komisji Konkursowych na stanowiska nauczycieli akademickich zatrudnianych do Centrum Doskonałości Nauk Społecznych (CESS), w związku z realizacją Działania I.3.3. programu IDUB.

Przewodnicząca poprosiła Członków Rady o zgłoszenie kandydatury, a wobec braku głosów zaproponowała kandydaturę prof. Tomasza Zaryckiego.

Prof. Tomasz Zarycki wyraził zgodę na udział w pracach tych komisji.



Wobec braku innych głosów w sprawie, Przewodnicząca zarządziła tajne głosowanie zdalne za pomocą systemu Ankieter oraz poinformowała, że w głosowaniu będą brali udział wszyscy członkowie Rady.

W głosowaniu w sprawie wyznaczenia prof. dr. hab. Tomasza Zaryckiego na przedstawiciela Rady Naukowej Dyscypliny Nauki Socjologiczne do Komisji Konkursowych na stanowiska nauczycieli akademickich zatrudnianych do Centrum Doskonałości Nauk Społecznych (CESS), w związku z realizacją Działania I.3.3. programu IDUB, uzyskano następujący wynik:

Uprawnieni do głosowania	Oddane głosy	Za	Przeciw	Wstrzymujące się
35	28	27	0	1

Uchwałę przyjęto bezwzględną większością głosów.

7. Dyskusja nt. rekomendacji Rady dotyczących rozpraw doktorskich w formie zbioru opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów naukowych.

Prof. Julia Kubisa zaproponowała wyłonienie komisji, która wypracuje wytyczne dla doktorantów i doktorantek oraz dla osób, które będą recenzować rozprawy doktorskie w formie zbioru artykułów, na których Członkowie Rady będą mogli później oprzeć się podczas dyskusji.

Przewodnicząca poinformowała, że prof. Mikołaj Pawlak, nieobecny podczas posiedzenia, zgłosił wcześniej swoją chęć pracy w takiej komisji.

Prof. Renata Włoch, prof. Julia Kubisa, prof. Joanna Konieczna-Sałamatin, prof. Mariola Raclaw i prof. Mariola Bieńko zgłosiły również akces do proponowanej komisji.

Wobec braku innych głosów w sprawie, Przewodnicząca zarządziła tajne głosowanie zdalne za pomocą systemu Ankieter oraz poinformowała, że w głosowaniu będą brali udział wszyscy członkowie Rady.

W głosowaniu w sprawie powołania Komisji ds. opracowania rekomendacji Rady dotyczących rozpraw doktorskich w formie artykułów naukowych, w następującym składzie, uzyskano następujący wynik:

Uprawnieni do głosowania	Oddane głosy	Za	Przeciw	Wstrzymujące się	Nie zaznaczono żadnej odpowiedzi
35	27	-	-	-	-
dr hab. Joanna Konieczna-Sałamatin, prof. ucz.		24	2	1	-
dr hab. Julia Kubisa, prof. ucz.		25	1	1	-



dr hab. Mariola Bieńko, prof. ucz.	25	1	1	-
dr hab. Mariola Raclaw	24	2	1	-
dr hab. Mikołaj Pawlak, prof. ucz.	23	2	1	1
dr hab. Renata Włoch, prof. ucz.	25	1	1	-

Uchwałę przyjęto bezwzględną większością głosów.

8. Prezentacja wyników badań Komisji ds. postępowań w sprawie nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego.

Dr Sylwia Urbańska na wstępie przypomniała, że Komisja ds. postępowań w sprawie nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego została powołana m.in. aby wyjaśnić wątpliwości, które pojawiają się odnośnie procedur i przepisów prawnych i są sygnalizowane przez osoby przygotowujące swój dorobek habilitacyjny. Dr Sylwia Urbańska poinformowała, że w trakcie prac Komisji polegających m.in. na interpretowaniu przepisów, wiele kwestii nadal pozostaje ogólnych, niejasnych, czasami też sprzecznych. Komisja miała poczucie, że przepisy są nieprzejrzyste. Typy dorobków naukowych są bardzo różnorodne, a przepisy nie dają jasnych, prostych odpowiedzi, w którym momencie dorobek jest już odpowiedni, aby składać habilitację. Prace Komisji polegały z jednej strony na analizowaniu przepisów prawnych, a z drugiej strony na wykonaniu badań jakościowych. Analizowano przypadki konkretnych habilitacji, aby zobaczyć jak wygląda praktyka i w jaki sposób praktyka odpowiada na te wątpliwości i pytania, czyli jak przepisy są stosowane. W Komisji pracowały: dr Marianna Zieleńska, dr Marta Kindler, dr Maja Sawicka, dr Aleksandra Winiarska, dr Anna Krajewska, dr Barbara Bossak-Herbst i dr Sylwia Urbańska. W spotkaniach Komisji uczestniczyli również doradczycy: prof. Jolanta Arcimowicz i prof. Sławomir Mandes. Dr Sylwia Urbańska przedstawiła prezentację.

Procedura habilitacyjna. Omówienie praktyki oraz aspektów prawnych.

Zidentyfikowane niejasności:

1. Ograniczenia czasowe dotyczące dorobku.

Dr Sylwia Urbańska poinformowała, że Ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2, w art. 35 przywróciła możliwość zaliczenia do osiągnięcia naukowego w postaci cyklu artykułów, także artykuły naukowe opublikowane przed 2019 r. Dr Sylwia Urbańska stwierdziła, że pominięcie tego przepisu wcześniej w ustawie PSWiN jest niepokojące, pozbawia poczucia bezpieczeństwa osoby, które pracują nad dorobkiem naukowym.

2. Definicja „cyklu artykułów”.

Dr Sylwia Urbańska poinformowała, że pojawiają się różne wątpliwości jak interpretować przepisy, czym jest cykl artykułów. Sformułowania te są niejasne i nieprecyzyjne. Cykl artykułów wg Poradnika RDN: „cykl powiązanych tematycznie



artykułów naukowych powinien odpowiadać – jeśli chodzi o wartość naukową – rozprawie habilitacyjnej w dotychczasowym jej rozumieniu. Potwierdzenie istnienia cyklu jest możliwe, gdy poszczególne publikacje, zebrane w jedną całość, wskazują na oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wnosząc znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej. Cykl powinien odzwierciedlać aktualny stan wiedzy na dzień składania wniosku”. Dr Sylwia Urbańska poinformowała, że duże wątpliwości pojawiają się również na temat tego jak interpretować cykl publikacji wieloautorskich. Zalecenia RDN nakazują wyodrębnianie indywidualnego wkładu, ocenę osobistych osiągnięć, opracowanie wydzielonego zagadnienia. W kontekście tego, że coraz więcej prac naukowych opiera się na pracy zespołowej, trudno jest jednoznacznie określić w takich sytuacjach czym jest wydzielony dorobek naukowy, trudno jest wyodrębnić indywidualny merytoryczny wkład. Nauka ewoluuje w kierunku pracy zespołowej, zespołów międzynarodowych, krajowych, kładzie się nacisk na wspólnotowość, na pracę zespołową, wielu badań bez tego nie można zrobić. Natomiast w przepisach w dalszym ciągu mocno podkreślana jest osobność, wyodrębniony wkład, indywidualizm w przygotowaniu dorobku naukowego. Trudno jest wyodrębnić indywidualny wkład, kiedy praca jest zespołowa od pierwszego do ostatniego kroku.

Komisja przyglądała się również przepisom w odniesieniu do pytania, czy rozdział w monografii może liczyć się do cyklu. Nie znaleziono jednak w przepisach jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Kolejną omówioną kwestią był przepis mówiący, że osiągnięcia naukowe stanowią co najmniej - monografia naukowa lub cykl artykułów. Zastanawiano się, czy jedno wyklucza drugie. Po analizie - w zapisie ustawy użyty został spójnik „lub”, który według wykładni prawnej oznacza, że można złożyć również trzecią opcję – cykl artykułów i monografię, a zatem monografia może liczyć się do cyklu artykułów.

3. Definicja „dodatkowego dorobku naukowego”.

Dr Sylwia Urbańska poinformowała, że Komisja zadawała sobie pytania: co składa się na „dodatkowy dorobek” i czy jest on obowiązkowy. Czy jeżeli ktoś ma 7 artykułów opublikowanych w międzynarodowych pismach, czy powinien te artykuły podzielić na 5 zaliczonych do głównego cyklu i 2 do dorobku dodatkowego, po to aby wykazać dorobek dodatkowy. Wg Poradnika RDN: „warunkiem nadania stopnia doktora habilitowanego jest przedłożenie co najmniej dwóch osiągnięć, które spełniają kryterium istotnego wkładu w rozwój określonej dyscypliny, przy czym co najmniej jedno z tych osiągnięć to monografia lub cykl artykułów”. Zalecenia te wskazują zatem na obowiązek wykazania dorobku dodatkowego. Odpowiadając na pytanie, co powinno składać się na dodatkowy dorobek, z przepisów ustawy PSWiN nie wynika, by przedłożone do oceny w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego mogły być jedynie osiągnięcia uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora. Tym samym nie ma przeszkód formalnych, by przedmiotowej ocenie w dodatkowym dorobku poddać opublikowaną rozprawę doktorską czy też dorobek powstały przed nadaniem stopnia doktora. Przepisy tego nie wykluczają.



4. Kolokwium habilitacyjne.

Komisja zastanawiała się czemu służy kolokwium habilitacyjne. Przepisy stanowią, że jest to rozmowa, która służy rozwinięciu tez postawionych w prezentacji habilitacyjnej. Pojawiały się pytania, jaki jest efekt tego egzaminu. Czy jest on wieńczącą procedurę rozmową, czy jest rzeczywiście egzaminem, który ma ocenić prezentację habilitanta i według jakich kryteriów. Przepisy nie dają jasnych wskazówek, jak rozumieć kolokwium.

Wyniki przeprowadzonych badań jakościowych omówiła dr Marianna Zieleńska.

Dr Marianna Zieleńska poinformowała, że Komisja przyjrzała się temu w jaki sposób różne dylematy są rozwiązywane przez recenzentów i jak wygląda praktyka postępowania habilitacyjnych. Analizowane były trzy typy materiałów – habilitacje odrzucone, które były procedowane przez RND NS w pierwszej kadencji (5 habilitacji), habilitacje ocenione niejednogłośnie (4 habilitacje) oraz postępowania habilitacyjne prowadzone na innych polskich uniwersytetach w latach 2020-2021. Dr Marianna Zieleńska poinformowała, że w większości analizowanych recenzji ocena dorobku miała charakter jakościowy i pogłębiony i opierała się na dokładnej lekturze prac przedstawionych przez habilitantów. Ocenie podlegało przede wszystkim główne osiągnięcie, ale również pozostały dorobek był wnikliwie analizowany. Zróżnicowane były kryteria oceny istotności/oryginalności wkładu w rozwój dyscypliny.

Kluczowe wnioski:

1. cykl artykułów podlega niezależnej ocenie merytorycznej przez recenzentów, nie ma znaczenia czy artykuły były wcześniej recenzowane;
2. recenzenci odnoszą się do:
 - kwestii wewnętrznej spójności cyklu przedstawionej w autoreferacie;
 - istotności/oryginalności wkładu naukowego – różnorodne punkty odniesienia, które przyjmują recenzenci, często skupiają się przede wszystkim na teoretycznym wkładzie tych publikacji, co przypomina ocenę monografii;
 - kwestii współautorstwa. Współautorstwo było oceniane bardzo różnie. Poruszana była kwestia jakości wkładu w publikacje współautorskie, na ile jest to wkład istotny merytorycznie. W niektórych recenzjach można było znaleźć zarzuty, że główny wkład autora polegał na dokonaniu obliczeń, tego typu wkład był postrzegany jako niewielki. Wiele zależało od tego jak cykl był skonstruowany, ile było w nim samodzielnych publikacji w porównaniu do publikacji współautorskich. Ważne było również ilu było współautorów.
3. brak reguły co do liczby pozycji w cyklu, żeby uznać cykl za wystarczający. Zaobserwowano regułę: Jeżeli jest więcej artykułów współautorskich to powinna być większa liczba artykułów ogółem.
4. kwestia interdyscyplinarności.
 - przywoływana w dyskusjach jako czynnik świadczący o oryginalności i znaczeniu dorobku;



- ale: postrzegana jako pewna przeszkoda proceduralna w systemie niedostosowanym do uznania znaczenia interdyscyplinarności;
- oczekiwanie recenzentów by wyjaśnić na czym polega socjologiczny rdzeń cyklu.

Z jednej strony interdyscyplinarność była doceniana jako świadcząca o tym, że dorobek jest ciekawy i znaczący ale z drugiej strony recenzenci borykali się z tym, że powinien być to wkład w rozwój dyscypliny. Interdyscyplinarność nie mieściła się czasami w ramach systemowych.

5. parametryzacja dorobku.

Komisja przyglądała się na ile ważny jest dla recenzentów aspekt bibliometryczny, jakie znaczenie przypisują wskaźnikom. Podejście recenzentów było bardzo zróżnicowane.

- różnice w tym jakie znaczenie recenzenci przypisują wskaźnikom bibliometrycznym;
- odnoszono się do różnych wskaźników jakości: przede wszystkim anglojęzyczność, w następnej kolejności IF lub znaczenie w polu; posługiwano się również opisowymi określeniami odnoszącymi się do punktów ministerialnych - punkty odniesienia były też bardzo zróżnicowane, nie było jednoznaczne co stanowi ramy, na co zwrócić większą uwagę;
- niejasność co do określenia „wysokopunktowane” – wiąże się to z niejasnością co do punktów odniesienia.

Dr Marta Kindler zaproponowała dyskusję nad wnioskami z prac Komisji.

Zaproponowała pytania do dyskusji:

1. czy zdaniem Rady należy próbować wpływać na usunięcie niespójności prawnych? np. poprzez list do Ministerstwa.
2. czy zdaniem Rady którakolwiek z podnoszonych niespójności wymaga standaryzacji? Na przykład kwestia, że nie wiadomo jakie jest minimum publikacji wymaganych w cyklu, nie wiadomo ile z tych publikacji może być współautorskich a ile powinno być autorskich. Dr Marta Kindler zapytała, czy tego typu niejasności wymagałyby zdaniem Rady standaryzacji.

Dr Marta Kindler poinformowała również, że Komisja zaproponowała rekomendacje do dyskusji, po to, aby praktyka oceny dorobku opierała się na uznaniu różnorodności sposobów uprawiania socjologii. Rekomendacje Komisji w sprawie kształtowania praktyki oceny dorobku opierającej się na:

- uznaniu różnorodności sposobów uprawiania socjologii jako nauki i wynikających z tego różnej specyfiki i typów dorobku w dyscyplinie;
- uwzględnieniu inkluzywnej definicji jakości naukowej (priorytetem jakość a nie punkty); Komisja rekomendowała, aby zdefiniować jakość naukową w inkluzywny sposób. Jeżeli istnieje zapis o istotnej aktywności naukowej i wymóg współpracy międzynarodowej oparty na wymogu fizycznej mobilności, aby uwzględnić to, że taka współpraca również na poziomie kraju jest istotna. Ponadto w trybie online odbywa się bardzo dużo konferencji międzynarodowych, w których można bardzo aktywnie



UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Rada Naukowa Dyscypliny Nauki Socjologiczne

uczestniczyć, to również warto uwzględnić. Na przykład: „istotna aktywność naukowa” interpretowana jako mobilność (nie tylko zagraniczna ale i krajowa) i współpraca pomiędzy badaczami i instytucjami.

Dr Marianna Zieleńska zachęcając do dyskusji, poinformowała, że Komisja zastanawiała się, czy w ogóle można oddolnie ten proces kształtować np. w formie przyjęcia rekomendacji Rady. Komisja ma zamiar organizować spotkania otwarte, na których będzie przekazywać informacje oraz wnioski z przeprowadzonych badań i analiz, aby zmniejszyć poczucie niepokoju wśród przyszłych habilitantów. Komisja zastanawiała się, czy Rada może wspomóc te działania na zasadzie zajęcia jakiegoś stanowiska.

Dr Marta Kindler poprosiła o przedyskutowanie wątpliwości i zaproponowała dyskusję nad ewentualnymi rekomendacjami Rady.

Przewodnicząca zapytała na ile niespójność przekładała się na różnice pomiędzy recenzentami i w konsekwencji na kłopoty w jakie popadał habilitant. Czy ta niespójność ma rzeczywiście praktyczny wymiar dla habilitantów. Na ile ujawnia się to w praktyce.

Drugą sprawą, którą poruszyła Przewodnicząca, była sprawa recenzentów, którzy w procedurze habilitacyjnej mają kluczowe znaczenie. Stwierdziła, że nawet jeżeli udałoby się Radzie sformułować jakieś rekomendacje, to i tak nie uchronimy się przed tym, że recenzenci będą mieli różne opinie na dany temat. Dla jednego recenzenta nawet spójny cykl artykułów może być problematyczny ponieważ z uwagi na kanony pisania artykułów mogą być one do siebie podobne. Jedni recenzenci mogą twierdzić, że inaczej się nie da a dla innych artykuły będą bliskie autoplagiatowi. Opracowanie rekomendacji przez Radę na pewno sprawdzi się w odniesieniu do habilitantów, natomiast nie musi przełożyć się na recenzentów.

Dr Marta Kindler zaproponowała, żeby Rada w ramach rekomendacji stworzyła dobre praktyki dla recenzentów, oczywiście dobrowolne. Dany recenzent będzie chciał się z nimi zapoznać lub nie, ale ważne jest, żeby takie dobre praktyki istniały, aby był wyznaczony jakiś kierunek.

Dr Maja Sawicka odniosła się do pierwszego pytania Przewodniczącej, na ile te niespójności znajdują wyraz w wyniku postępowań habilitacyjnych. Poinformowała, że Komisja ze szczególną uwagą przeglądała te postępowania habilitacyjne, które były z jakiejś przyczyny trudne, zakończyły się albo odrzuceniem habilitacji albo występowały w nich niezgodności. Komisja wysnuła wniosek – niespójności są znamienne, znajdują odzwierciedlenie w różnej ocenie dzieła i dorobku. Często recenzenci wychodzili z innych pozycji, jeżeli chodzi o pewne wyobrażenie na temat tego jak socjologia powinna być uprawiana jako nauka na ogólnym poziomie. Komisja zauważyła, że w analizowanych postępowaniach o wyniku niejednoznacznie



UNIwersYTET WARszawSKI

Rada Naukowa Dyscypliny Nauki Socjologiczne

pozytywnym, można było zaobserwować różnice perspektywy i różnice interpretacyjne.

Dr Maja Sawicka poruszyła również drugą sprawę. Stwierdziła, że postępowanie habilitacyjne składa się z dwóch etapów – recenzji i dyskusji. Dyskusja w ramach kolokwium stwarza okazję, aby na forum uwspólnić te perspektywy. W analizowanych postępowaniach dało się zaobserwować, że wyniku przeprowadzonej dyskusji podczas kolokwium, recenzenci zmieniali swoją opinię, przychylali się do pewnej argumentacji zaproponowanej przez inne osoby w Komisji Habilitacyjnej. Komisja odbierała to jako sytuację trudną dla przyszłych habilitantów, sytuację, w której jest napięcie pomiędzy różnymi perspektywami jak powinna wyglądać modelowa kariera naukowa, modelowy dorobek czy osiągnięcie, co najbardziej wyrazistą postać przyjmuje w ocenie tego np. jak długi powinien być cykl, ile powinno znaleźć się w nim pozycji, jak uzasadnić spójność cyklu.

Dr Sylwia Urbańska wyraziła przekonanie, że przygotowanie takich rekomendacji, włączenie tych kwestii w dyskurs publiczny, międzyinstytucjonalny jest pokazaniem, że przyglądamy się tym przepisom. Urefleksyjnienie różnorodności dorobków, bardzo zmieniających się, umiędzynaradawianych, zadbanie o inkluzywność, jest gwarancją większej równości i sprawiedliwości, co jest bardzo ważne.

Dr Barbara Bossak-Herbst nawiązała do wypowiedzi dr Mai Sawickiej, do tzw. kontrowersyjnych postępowaniań, w których np. jedna recenzja była negatywna. Nasuwa się bardzo istotne pytanie czy w trakcie kolokwium habilitacyjnego jest przestrzeń na to, żeby habilitant odpowiedział na tę negatywną recenzję. Jest to praktyczne pytanie, na które nie znajduje się odpowiedzi w przepisach.

Przewodnicząca zastanawiała się, czy nie byłoby warto skontaktować się z przewodniczącymi rad naukowych dyscypliny na innych uczelniach w celu zorganizowania spotkania, na którym byłoby można wspólnie podzielić się refleksjami i zastanowić się nad omawianymi sprawami. Kwestia recenzji, kwestia interpretacji ile artykułów wystarczy na cykl dotyczy nie tylko UW i byłoby dobrze, gdyby tę dyskusję przenieść na szersze forum rad naukowych dyscypliny nauki socjologiczne w innych uczelniach. Warto taki wysiłek podjąć ponieważ recenzenci są powoływani właśnie z innych uczelni. Przewodnicząca potwierdziła, że problematyczne czasami jest dla recenzentów ocenienie cyklu artykułów, niektórzy przyzwyczajeni są do monografii. Problematyczne są też artykuły współautorskie, budzą wiele wątpliwości.

Dr Aleksandra Winiarska, nawiązując do wypowiedzi Przewodniczącej, zauważyła, że zespoły projektowe są coraz większe, współautorów już nie jest dwoje tak jak kiedyś, ale czasami dużo więcej. Czy każdy współautor powinien wyliczyć swój wkład, podobnie jak do parametryzacji, czy w inny sposób udowodnić swój wkład. Zastanawiała się ile należałoby przedstawić tekstów współautorskich, żeby w sumie



UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Rada Naukowa Dyscypliny Nauki Socjologiczne

złożyły się one na taki sam cykl jaki w porównaniu można by było uzyskać pisząc artykuły indywidualnie.

Dr Marta Kindler wyraziła aprobatę dla propozycji Przewodniczącej, możliwości zorganizowania współpracy międzyuczelnianej w celu wspólnego zastanowienia się nad opracowaniem rekomendacji. Byłoby to nie tylko ułatwieniem dla recenzentów ale także dla przyszłych habilitantów.

Prof. Elżbieta Hałas zwróciła uwagę, że przepisy ustawy PSWiN uległy nowelizacji w dniu 13 stycznia 2023 r., a więc wiele z tych spraw, o których była mowa wymaga dostosowania do nowych przepisów. Ustawa PSWiN z dnia 20 lipca 2018 r. miała na początku wiele wad, część z nich usunięto, ale nie wszystkie. Ponadto ustawa pozostawia wiele swobody organom przeprowadzającym postępowania, nie doprecyzowuje wielu spraw pozostawiając ich doprecyzowanie uczelniom. Dla osób, które uczestniczą w procedurach habilitacyjnych – recenzentów czy przewodniczących komisji habilitacyjnych – może to być sytuacja problematyczna, ponieważ przepisy wewnętrzne uczelni często różnią się. Recenzenci mogą spotkać się z odmiennymi regulacjami na różnych uniwersytetach. W kwestii przygotowania rekomendacji, o których była mowa, prof. Elżbieta Hałas stwierdziła, że jest to sprawa bardzo skomplikowana, ponieważ procedura awansowa przebiega w granicach prawa. Ważne jest, żeby kierować się aktualnymi przepisami prawa. Warto zapoznać się z przewodnikiem, który przygotowało Biuro Prawne RDN. Prof. Elżbieta Hałas stwierdziła, że przepisy ustawy nie są szczegółowe i takie być nie mogą, ponieważ nauka jest obszarem gdzie spotyka się bardzo wiele różnych stylów jej uprawiania i legislacja nie może wszystkiego uregulować. Nie jest możliwe, aby przepisy prawa wskazywały, ile powinno być artykułów w cyklu. Przepisy jasno formułują, co można zaliczyć do głównego osiągnięcia, że istotny jest dorobek naukowy i aktywność naukowa. Najważniejszym wymogiem jest, że dorobek powinien stanowić znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej. Powinno być wiadomo czym jest innowacja, co habilitant wnosi, gdzie jest luka w wiedzy, którą habilitant uzupełnia. Jeżeli chodzi o kolokwium habilitacyjne, to zawsze było wyzwaniem. Czym jest kolokwium i jak ono przebiega, to określają przepisy wewnętrzne UW. Podczas kolokwium habilitant ma zaprezentować swój wkład i dorobek, następnie odpowiada na pytania członków Komisji. Interpretacja prawa należy tylko do sądów, a uczestnicy postępowań awansowych powinni się tymi przepisami kierować. Wykładnia prawa jest taka, że kandydaci do stopnia naukowego doktora habilitowanego nie mogą polemizować z uwagami krytycznymi recenzentów. Każdy kto poddaje się procedurze habilitacyjnej musi wziąć pod uwagę to, że jego dorobek będzie oceniany. Recenzje zawsze będą charakteryzowały się tym, że może zaistnieć w nich element pewnej perspektywiczności. Recenzenci pisząc recenzję powinni stosować aktualne przepisy prawa, natomiast ich ocena ma charakter dyskrecyjny. Prof. Elżbieta Hałas wyraziła opinię, że cykl publikacji jest czymś ułatwiającym habilitację, o ile ktoś w sposób przemyślany i konsekwentny realizuje swój program badawczy, wiedząc o tym, że istotny jest szybki obieg wiedzy naukowej, w związku z czym publikuje



UNIwersytet Warszawski

Rada Naukowa Dyscypliny Nauki Socjologiczne

w czasopiśmie i nie musi pisać monografii. Możliwe jest również wskazanie w osiągnięciu głównym opublikowanych artykułów i monografii. Jest to sprawa oczywista i sytuacja dość często występująca.

Dr Marianna Zieleńska dodała, że Komisja analizowała procedury habilitacyjne, które przebiegały zgodnie z przepisami ustawy PSWiN z dnia 20 lipca 2018 r. i odnosiła się do ram prawnych, które obecnie obowiązują.

Przewodnicząca podsumowując wypowiedzi stwierdziła, że warto skontaktować się z przewodniczącymi rad naukowych dyscypliny nauki socjologiczne na innych uczelniach, aby przekonać się, czy mają oni jakieś przemyślenia na ten temat. Warto, żeby podstawowe dobre rady ze strony RND NS mogły zostać sformułowane.

Dr Marianna Zieleńska dodała, że Komisja oczywiście zgadza się, że wszystkiego nie można zestandaryzować i wyliczyć. Rekomendacje Komisji polegają na dążeniu do kształtowania praktyki oceny dorobku opierającej się na uznaniu różnorodności sposobów uprawiania socjologii jako nauki i wynikającej z tego różnej specyfiki i różnych typów dorobku w dyscyplinie.

9. Dyskusja nt. recenzji w języku angielskim.

Przewodnicząca w sprawie dotyczącej recenzowania rozpraw doktorskich napisanych w języku angielskim, poinformowała, że na co najmniej 30 dni przed obroną, recenzje muszą ukazać się w Biuletynie Informacji Publicznej UW w języku polskim zgodnie z ustawą o języku polskim. W związku z tym, recenzje sporządzone w języku angielskim muszą zostać przetłumaczone na język polski. Tłumaczeniem rozpraw zajmuje się na UW Sekcja ds. Koordynacji Tłumaczeń. Rada Naukowa Dyscypliny nie może tego zobowiązania zmienić, ponieważ jest ono ujęte w akcie prawnym wyższego rzędu.

Mgr Magdalena Stelmach z Biura Rad Naukowych UW dodała, że postępowania doktorskie i habilitacyjne są postępowaniami administracyjnymi, co jest również powodem dlaczego dokumentacja powinna być sporządzona w języku polskim. Jeżeli pojawia się recenzja w języku obcym musi zostać przetłumaczona do dokumentacji, ponieważ postępowanie administracyjne zgodnie z kpa jest zaskarżalne. Zgodnie z przepisami dokumentacja organu administracji publicznej powinna być prowadzona w języku polskim.

10. Dyskusja nt. doktoratów międzydziedzinowych.

Decyzją Członków Rady punkt porządku obrad został przeniesiony na następne posiedzenie.



UNIwersytet
Warszawski

Rada Naukowa Dyscypliny Nauki Socjologiczne

11. Sprawy różne i wolne wnioski.

Przewodnicząca zapytała, czy ktoś chciałby zgłosić wolny wniosek lub zabrać głos w jakiejś sprawie. Nikt nie zgłosił żadnego komentarza.

Przewodnicząca zamknęła posiedzenie RND Nauki Socjologiczne, dziękując wszystkim członkom Rady za udział w posiedzeniu.

Protokołowała: *Magdalena Stelmach*

Przewodnicząca Rady Naukowej Dyscypliny
Nauki Socjologiczne: *A. Giza-Poleszczuk*